

CONDUCEREA UNUI VEHICUL SUB INFLUENȚA SUBSTANȚELOR PSIHOACTIVE. PROBLEMATICA „INFLUENȚEI” ÎN PRACTICA JUDICIARĂ

av. Dragoș Alexandru MAIOR¹

ABSTRACT. „Pe finalul secolului al XIX-lea, sărbătoarea punitivă dispare, pedeapsa devine cea mai ascunsă parte a procesului penal, părăsind domeniul percepției cotidiene pentru a intra în cel al conștiinței abstracte”, consemna Michel Foucault în celebra sa lucrare „A supraveghea și a pedepsi” (Foucault, 1997). Se tinde deci la o schimbare de paradigmă, se dorește ca eficacitatea pedepsei să nu fie produsul intensității ei vizibile, ci a gradului ridicat de certitudine. Metamorfozată dintr-un act teatral (deseori violent și public) într-un act administrativ, ascuns de ochii cetățenilor, politica penală a trebuit adaptată pentru a cuprinde noua valență a actului de justiție. Unul dintre principalele mijloace de eficientizare punitivă prin raportare la conștiința abstractă este cel al limitelor de pedeapsă pe care legiuitorul le ajustează în funcție de fenomenul infracțional, vizând deopotrivă un efect inhibitor, represiv și educativ. Deseori s-a presupus că recrudescența infracțională se datorează limitelor reduse de pedeapsă și astfel s-a considerat că sporirea limitelor de pedeapsă duce la combaterea oricărei infracțiuni, omițându-se adaptarea întregii norme juridice la realitățile contemporane. Nici actul de justiție nu a fost ferit de această abordare, deși procesele științifice au evoluat și probațiunea o dată cu ele, în fața unei norme juridice rigide, practica judiciară refuză adaptarea la noua realitate. Pe fondul unei isterii naționale datorate flagelului drogurilor, argumentele juridice primează în fața argumentului științific.

Cuvinte cheie: drept penal; conducerea sub influența substanțelor psihoactive; metabolit activ/inactiv; influența substanței psihoactive; alterarea reflexelor; expertiza medico-legală

Conducerea pe drumurile publice a unui vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere de către o persoană aflată sub influența unor substanțe psihoactive se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani sau cu amendă. Spre deosebire de forma de bază a infracțiunii, observăm că legiuitorul nu mai instituie un criteriu valoric de intoxicare a persoanei cu substanțe psihoactive pentru existența infracțiunii (Radu, 2021). O normă juridică, ce oferă, la o primă citire, premisele unei aplicări facile, se dovedește a ridica probleme deosebite în practica judiciară curentă.

Cu toate că fenomenul nu este unul nou, creșterea îngrijorătoare a consumului de substanțe psihoactive din ultimii ani² a constituit catalizatorul pentru ca autoritățile publice să intervină. Uneori prin modificări legislative, alteori prin interpretarea legislației existente.

Deși prezenta lucrare nu îndrăznește să trateze infracțiunile de trafic de droguri, introducerea în țară, deținere de droguri în vederea consumului, fapte prevăzute de Legea 143/2000, nu putem să nu remarcăm modificarea legislativă introdusă prin Legea nr.

---

¹ avocat Baroul Mureș

² în acest sens *Bilanțul Curții de Apel Cluj pentru anul 2023*, potrivit căruia “Numarul cauzelor privind drogurile, nou înregistrate pe rolul Curții de Apel Cluj, ca instanța de sine statatoare, s-a dublat în 2023 fata de anul 2020: dacă în 2020 se înregistrau 458 dosare, acestea au crescut la 704 dosare în 2021, la 789 dosare în 2022 și la 949 dosare în 2023”

45/2023 publicată în M.Of. nr. 178 din 2 martie 2023 și să ne exprimăm profunda îngrijorare că majorarea limitelor de pedeapsă în cazul acestor infracțiuni excede orice fel de tipare, și destabilizează întreaga construcție a limitelor de pedeapsă din legislația curentă. De menționat că modificările aduse prin Legea 45/2023 sunt rodul unui proiect de lege inițiat cu aplomb de un deputat încă din 2019. În anul 2020 proiectul de lege fiind trimis către promulgare, președintele României a cerut reexaminarea legii propuse, motivând, printre altele că *„soluția legislativă propusă vine în contradicție cu Strategia Națională Antidrog 2013-2020 și cu soluțiile propuse de forurile internaționale în domeniu și că legea ar trebui să se concentreze pe dezvoltarea rețelei de servicii specializate, nu pe majorarea pedepselor”*. Astfel, proiectul este trimis înapoi în Parlament, pentru reexaminare, însă trei ani mai târziu, având un context social favorabil, proiectul este trimis din nou spre promulgare, modificat pe alocuri, însă cu aceleași limite de pedeapsă mărite. În încercarea de a concluziona ne vom opri la un singur exemplu, în opinia legiuitorului gradul de pericol abstract ce determină limitele de pedeapsă în cazul faptei de introducere în țară de droguri de mare risc este identic cu cel al infracțiunii de omor, ambele fapte fiind sancționate cu pedeapsa închisorii de la 10 la 20 de ani.

Fără a contesta pericolozitatea fenomenului consumului de substanțe interzise trebuie recunoscut că opinia Președintelui României exprimată prin solicitarea de reexaminare pare a fi una corectă, problema socială generată de consumul de droguri trebuie să se axeze în principal pe dezvoltarea de servicii specializate de sprijin, deci pe o strategie profilactică și nu pe majorarea pedepselor, întrucât măsurile care urmăresc pedepsirea persoanelor dependente de droguri au o eficiență socială redusă și costuri însemnate.

Revenind însă la obiectul exegezei propuse, constatăm că deși fenomenul a evoluat, substanțele *psihotrope* s-au diversificat și procedeele probatorii au fost îmbunătățite, textul normei cuprinse în art. 336 Cod penal a rămas același încă din anul 2009, în forma inițială a Codului penal. Chiar dacă articolul 336 din Codul penal a făcut obiectul unor critici de neconstituționalitate (soluționate prin Decizia CCR nr. 452/2021 din 29 iunie 2021³; Decizia CCR nr. 101/2019 din 28 februarie 2019⁴; Decizia CCR nr. 138/2017 din 14 martie 2017⁵), textul a rămas neschimbat.

Totuși, analizând optica instanțelor și parchetelor din ultimii ani constatăm că ceva s-a schimbat.

Mergând într-o ordine cronologică, pornim de la Decizia penală nr. 38/A din 09 martie 2011 a Curtii de Apel Cluj⁶, potrivit căreia: *„având în vedere faptul că, prin metode științifice nu s-a putut stabili concentrația de tetrahidrocannabinoli din proba de urină recoltată și că nu se pot face referiri la manifestările clinice ale inculpatului, curtea a apreciat că există dubii serioase cu privire la existența laturii obiective a infracțiunii imputate, dubii ce, firește, îi profită inculpatului, conform principiului ”in dubio pro reo” (în acest sens invocăm și jurisprudența recentă a Înaltei Curți de Casație și Justiție în dosarul nr.622/36/2010 a menținut hotărârea Tribunalului Tulcea din dosarul 2152/88/2009 prin care inculpatul a fost achitat pentru infracțiunea prev. de art.87 alin.2 din OUG 195/2002). Chiar dacă legea nu definește în nici un fel noțiunea de conducere*

³ Decizia CCR nr. 452/2021 din 29 iunie 2021 publicată în Monitorul Oficial nr. 1138 din 26 noiembrie 2021;

⁴ Decizia CCR nr. 101/2019 din 28 februarie 2019 publicată în Monitorul Oficial nr. 405 din 23 mai 2019;

⁵ Decizia CCR nr. 138/2017 din 14 martie 2017 publicată în Monitorul Oficial nr. 537 din 10 iulie 2017;

⁶ Decizia penală nr. 38/A din 09 martie 2011 a Curtii de Apel Cluj disponibilă pe www.portal.just.ro;

sub influența unor substanțe ori produse stupefiante, este evident că această împrejurare trebuie dovedită și nu doar prezumată. Ori, din probele de la dosar nu reiese faptul că inculpatului i-ar fi fost alterată în vreun fel capacitatea de atenție și concentrare necesară conducerii unui autovehicul, aspecte asupra cărora nu s-au putut pronunța nici măcar specialiștii care (după cum am precizat mai sus) au învederat faptul că nu există criterii obiective științifice, de ordin medical, care să le permită acestora să facă referiri la manifestările clinice ale inculpatului. Față de cele de mai sus, în baza art.379 pct.2 lit.a C.p.p. s-a admis apelul declarat împotriva sentinței penale nr. 124/F/2010 a Tribunalului Bistrița-Năsăud, care a fost desființată numai cu privire la greșita condamnare a inculpatului pentru infracțiunea prev. de art.87 alin.2 din OUG nr.195/2002. Pronunțând o nouă hotărâre, în aceste limite, în baza art.11 pct.2 lit.a C.p.p. rap. la art. 10 lit.d C.p.p. s-a dispus achitarea inculpatului S.S.E. de sub învinuirea săvârșirii infracțiunii prev. de art.87 alin.2 din OUG 195/2002, de conducere pe drumurile publice a unui autovehicul de către o persoana aflată sub influența unor substanțe stupefiante.” Așadar, în opinia Curții de Apel Cluj, de la nivelul anul 2011 împrejurarea că o persoană ar fi sub influența substanțelor interzise trebuie dovedită.

În acest sens sunt de avut în vedere prevederile art. 7 alin. (1) din Normele metodologice privind recoltarea, depozitarea și transportul probelor biologice în vederea probațiunii judiciare prin stabilirea alcoolemiei sau a prezenței în organism a substanțelor sau produselor stupefiante ori a medicamentelor cu efecte similare acestora în cazul persoanelor implicate în evenimente sau împrejurări în legătură cu traficul rutier, potrivit cărora constatarea stării „sub influența unor substanțe psihoactive” se bazează pe analize de laborator referitoare la prezența substanțelor psihoactive în sânge și urină, respectiv pe elemente faptice, precum modul de comportare, atitudinea, orientarea în timp și spațiu, facultatea de a descrie, de a calcula, modalitatea de deplasare, siguranța gesturilor mâinilor, miros, starea pupilelor etc.

Suplimentar, potrivit dispozițiilor art. 16 din normele metodologice menționate *supra*, examenul medical în vederea interpretării stării clinice induse de consumul recent de băuturi alcoolice sau de substanțe psihoactive a persoanei supuse recoltării mostrelor biologice se efectuează numai la solicitarea polițistului rutier, dacă persoana în cauză a fost implicată într-un accident de circulație rutieră în urma căruia a survenit decesul sau vătămarea integrității corporale ori a sănătății uneia sau mai multor persoane, medicul care a efectuat examinarea clinică completând, un anumit formular.

Așadar, am putea spune că simpla prezență în organism a substanței interzise nu conduce automat la concluzia existenței unei alterări a simțurilor și reflexelor, ci se impune a se face o cercetare amănunțită (Radu Bodea, 2018)⁷. Chiar și așa subscriem opiniei doctrinare potrivit căreia prezența în organismul făptuitorului a substanțelor psihoactive este stabilită pe baza unor expertize sau constatări tehnico-științifice (M.A. Hotca, 2013).

În anul 2019, Curtea Constituțională a României prin Decizia nr. 101/2019⁸, într-un mod lacunar reține că „pentru constatarea consumului de substanțe psihoactive - ca și cerință esențială specifică acestei infracțiuni - este necesară analiza de laborator, care

⁷ pentru opinie contrară: „starea de influență a substanțelor sau produselor stupefiante ori a medicamentelor cu efecte similare se constată numai de către persoana medicală autorizată”. Considerăm că trebuie făcută o diferență între starea în influență și prezența în organism a făptuitorului

⁸ Decizia CCR nr. 101/2019 publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 405 din 23 mai 2019.

trebuie să stabilească existența acestor substanțe în corpul conducătorului vehiculului”. Respingând excepția, Curtea a arătat că „legiuitorul a înțeles să incrimineze fapta în orice situație de conducere a unui vehicul ulterior consumului unor substanțe psihoactive, prin consum înțelegându-se introducerea în organismul uman a unui produs, indiferent dacă acesta a fost dizolvat, impregnat, dispersat sau diluat, în una dintre următoarele modalități: pe cale orală ori injectabilă, inhalare, fumat sau aplicarea externă pe corpul unei persoane, în orice alt mod, în așa fel încât produsul să ajungă în corpul unei persoane. Este indiferent faptul că starea conducătorului vehiculului care se află sub influența unor substanțe psihoactive este urmarea unui abuz - ceea ce presupune consumul plantelor, substanțelor și preparatelor ce conțin substanțe susceptibile de a avea efecte psihoactive în afara unei prescripții medicale - sau este urmarea uzului medical, care semnifică utilizarea pe bază de prescripție medicală, licită, a medicamentelor aflate sub controlul legislației naționale, întrucât destinatarii textului de lege criticat desfășoară o activitate cu risc permis, scop în care sunt supuși unor forme de școlarizare, așa încât este vorba de persoane avizate și diligente, care, pe durata deținerii permisului de conducere, au obligația de a rămâne la curent cu normele legale în materie”.

În anul 2020, ținând cont probabil de considerentele Curții Constituționale, Înalta Curte de Casație și Justiție, motivând o soluție într-un recurs în casație, prin Decizia 356/RC din 16.10.2020⁹, a considerat că „pentru întrunirea elementelor constitutive ale infracțiunii de conducere sub influență, nu prezintă relevanță cantitatea de substanță psihoactivă din corpul inculpatului sau dacă aceasta i-a afectat în vreun fel comportamentul”. Prin aceeași Decizie, Înalta Curte de Casație și Justiție a mai motivat în sensul că, „starea de pericol pentru relațiile sociale privind siguranța circulației pe drumurile publice ia naștere ca urmare a simplei acțiuni de conducere a vehiculului de către o persoană care a consumat substanțe cu efect psihoactiv, deoarece funcțiile cognitive, inclusiv atenția și capacitatea de reacție ale conducătorului auto, sunt inevitabil afectate de consumul de substanțe psihoactive, chiar și atunci când înrâurirea respectivelor substanțe nu se obiectivează în modificări comportamentale neechivoce, ușor perceptibile”, dând naștere realmente unei prezumții.

În atare context, multe dintre unitățile de Parchet din țară au îmbrățișat această optică considerând că ar exista o prezumție, că simpla detectare a unor substanțe în organism determină un efect psihoactiv. Nu s-a mai procedat la administrarea unui probatoriu amplu, cu toate că multitudinea de substanțe psihoactive este susceptibilă de a genera concluzii diferite, de la o substanță la alta și de la o persoană la alta, în funcție de metabolismul fiecăreia.

În 2021 în Minuta întâlnirii președinților secțiilor penale ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și Curților de Apel Craiova, 3-4 iunie 2021¹⁰ se arată că „În cursul dezbaterilor, s-a menționat că în unele dintre cauzele aflate pe rolul Curții de Apel București s-a pus problema efectelor diferite ale consumului de alcool și, respectiv, de substanțe stupefiante, în ceea ce privește durata în timp a acestora”. În cauza din care a reieșit întrebarea a fost administrată proba cu expertiza medico-legală, specialiștii concluzionând că „deși

⁹ Decizia nr. 365/RC din 16 octombrie 2020, disponibilă pe www.iccj.ro;

¹⁰ Minuta întâlnirii președinților secțiilor penale ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și Curților de Apel Craiova, 3-4 iunie 2021;

substanțele stupefiante erau prezente în organismul inculpatului, ele nu mai aveau efecte asupra acestuia”.

Astfel s-a pus în discuție caracterul nepredictibil al normei prev. de art. 336 alin. (2) Cod penal, precum și necesitatea adaptării acesteia prin înlocuirea sintagmei „aflată sub influența unor substanțe psihoactive” cu sintagma „care a consumat substanțe psihoactive”.

Opinia Institutului Național al Magistraturii, însușită în unanimitate de către toți participanții la întâlnire, a fost în sensul că „pentru realizarea tipicității infracțiunii prevăzute de art.336 alin.2 Cod penal sintagma „persoană aflată sub influența unor substanțe psihoactive” trebuie interpretată ca referindu-se la simpla constatare a consumului de substanțe psihoactive prin analize de laborator prin care se stabilește existența acestor substanțe în corpul conducătorului vehiculului”. Pentru a reține această optică participanții la întâlnire au făcut trimitere la Decizia Curții Constituționale nr. 101/2019 și la Decizia Înaltei Curte de Casație și Justiție 365/RC din 16 octombrie 2020.

În tot acest timp, pe rolul ICCJ se afla o cerere de dezlegare a unei chestiuni de drept, referitoare la înțelesul sintagmei „substanțe psihoactive”, cu termen la 9 iunie 2021. Speranța unei analize complete și corecte s-a risipit o dată cu pronunțarea Deciziei nr. 48 din 9 iunie 2021¹¹, când Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat că „folosirea sintagmei «substanțe psihoactive» din cuprinsul normei de incriminare a art. 336 alin. (2) din Codul penal include, pe lângă categoria de substanțe la care face referire Legea nr. 194/2011 privind combaterea operațiunilor cu produse susceptibile de a avea efecte psihoactive, altele decât cele prevăzute de acte normative în vigoare, republicată, și substanțele prevăzute în conținutul Legii nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și al Legii nr. 339/2005 privind regimul juridic al plantelor, substanțelor și preparatelor stupefiante și psihotrope, cu modificările și completările ulterioare”. Prin urmare Înalta Curte de Casație și Justiție a oferit o dezlegare privind sfera noțiunii de „substanțe psihoactive” fără a antama caracterul nepredictibil al normei prin raportare la sintagma „aflată sub influența substanțelor psihoactive”.

Opiniile medicale de specialitate au devoalat încă din acea perioadă că în cazul consumului de cannabis *modificările psihologice includ un efect euforic asociat cu modificări emoționale și cognitive care sunt greu de cuantificat la nivel individual. Cannabisul produce, totodată, o reducere a performanței în timpul conducerii autovehiculului, cu diminuarea vitezei de reacție la diverși stimuli, diminuarea atenției distributive și întârzierea coordonării mână-ochi.*” Dar și mai important, *efectele apar la o doză variind între 2 și 22 mg substanță psihoactivă (THC - tetrahidrocannabinol), se manifestă la 30 de minute, cu un maxim atins la 2 ore de la administrare, cedând la aproximativ 4 ore de la consum. Ulterior, substanța psihoactivă - THC - este transformată într-un metabolit inactiv care persistă în organism zile sau săptămâni fără efecte psihoactive. Perioada de timp în care metabolitul poate persista în organism depinde de frecvența de utilizare, doza de substanță psihoactivă din țigara fumată, dar și de particularitățile individuale*¹².

¹¹ Decizia ICCJ nr. 48 din 9 iunie 2021 disponibilă pe www.iccj.ro/2021/07/16/decizia-nr-48-din-9-iunie-2021;

¹² a se vedea considerentele excepției ce face obiectul Deciziei CCR nr. 101/2019 din 28 februarie 2019

Începând cu anul 2022, argumentele științifice au început să contrazică optica Înaltei Curți de Casație și Justiție. Cu alte cuvinte, teza propusă de autoarea excepției de neconstituționalitate citată *supra*, a început să-și găsească susținere probatorie chiar din partea specialiștilor toxicologi.

Cu titlu de exemplu, în anul 2023 solicitându-se punctul de vedere al IML Târgu Mureș, pentru a se răspunde întrebării: dacă substanța 11-hidroxi-delta-9-tetrahidrocannabinol, prezenta în mostra de urină, este sau nu substanță cu efect psihoactiv, specialiștii au răspuns: „11-hidroxi-delta-9-tetrahidrocannabinol dacă este prezent în sânge, este substanță psihoactivă”.

Ca atare, punctul de vedere al medicului specialist este că doar prezența în sânge al metabolitului de tetrahidrocannabinol ar putea determina efecte psihoactive. Ca atare nu orice detecție în organism crează o prezumție că persoana în cauză a suferit o reducere a performanței în timpul conducerii autovehiculului.

Această opinie medicală nu este una singulară, specialiștii din cadrul IML Cluj-Napoca formulează un răspuns asemănător în 2023, dar și detaliază: „tetrahidrocannabinolul(THC) se poate regăsi în sânge ca atare și sub forma de metaboliți, dar în urină se excretă preponderent sub forma metabolitului acid 11-nor-delta-9-THC. Dorim să specificăm că metabolitul acid 11-nor-delta-9-THC-9 nu prezintă proprietăți psihoactive. Fereastra de detecție(intervalul de timp în care se poate detecta o substanță post consum) a compușilor eliminați pe cale renală este de regulă mai extinsă în cazul analizei mostrelor de urină decât în cazul mostrelor de sânge. Concentrațiile sanguine ale THC scad de regulă rapid, în primele 3-4 ore, dar eliminarea completă necesită mai mult timp. Substanța părinte (THC) poate fi detectată în proba de sânge 3-12 ore post-consum. Analiza mostrei de urină permite în general confirmarea expunerii la THC chiar și până la câteva zile post-consum prin posibilitatea detectării metabolitului THC-COOH cu timp de înjumătățire mai lung. Astfel, se indică de regulă posibilitatea detectării THC-COOH prin metode analite uzuale timp de 3-28 zile post-consum, respectiv până la 90 zile la consum cronic. În ceea ce privește efectele THC asupra sistemului nervos central al persoanei, cu modificări ale funcțiilor psihice, cognitive și ale comportamentului, cuprinzând și alterarea capacității de atenție și concentrare necesare conducerii unui autovehicul se consideră că persoana poate fi afectată de THC timp de 3-4, chiar 6-10 ore post consum.”

Ca atare, dacă substanța este detectată în sânge, atunci da, se poate iniția o discuție pe marginea alterării simțurilor și reflexelor, întrucât uneori timpul de detecție al metabolitului în sânge coincide cu timpul în care o persoană poate fi afectată de substanțele psihoactive. Pe de altă parte, detecția în urină se face mult după ce efectele psihoactive au încetat, ca atare chiar dacă se regăsește substanța în urină aceasta nu poate proba o influență, ci cel mult o expunere mai veche la substanța activă.

Chiar și așa, contrar opiniei de specialitate citată *supra*, instanțele de judecată au înclinat spre a da eficiență prezumției instituite de Înalta Curte de Casație și Justiție exprimată prin hotărârea de recurs în casație, în detrimentul unei opinii medicale exprimate punctual cu referire expresă la situația din dosarul suspus analizei, în cauze fiind pronunțate soluții de condamnare.

Au existat și instanțe care au încercat să ofere o viziune proprie asupra problematicei și nu s-au limitat în a face trimitere la Decizia ICCJ 356/RC din 16.10.2020 și la Decizia CCR 101/2019. Spre exemplu:

Curtea de Apel Braşov prin Hotărârea nr. 340/2022 pronunţată în data de 09.05.2022¹³ a statuat că, „în acelaşi raport de expertiză s-a mai arătat că „prezenţa tetrahidroxicanabinolului în urină indică faptul că inculpatul s-a expus cândva la substanţa psihoactivă, dar, indiferent de concentraţia tetrahidroxicanabinolului în urină, nu se fac interpretări asupra capacităţii de conducere a autovehiculelor numai pe baza prezenţei substanţei psihoactive în urină. Având în vedere că nu s-a dovedit dincolo de orice îndoială rezonabilă că inculpatul, la momentul conducerii autovehiculului, se afla sub influenţa substanţei psihotrope, dubiul urmând să profite acestuia, se vor admite criticile aduse de acesta sentinţe apelate şi, în rejudecare, se va dispune achitarea inculpatului, fapta săvârşită nefiind prevăzută de legea penală”.

Judecătoria Zărneşti prin Hotărârea nr. 229/2023 din data de 29.06.2023¹⁴, a reţinut că, „inculpatului i-au fost prelevate probe de sânge şi urină în aceeaşi zi, la ora 18.38 (sânge) şi 18.35 (urină). Rezultatul buletinului de analiză toxicologică a indicat prezenţa în ser a bezoilecgoninei 0,013 µg/ml, în urină : pozitiv pentru cocaina, negativ cu excepţia cocainei (metoda de lucru GCMS). Raportul de expertiză nr. A1 a confirmat prezenţa în probele biologice ale inculpatului a bezoilecgoninei, principalul metabolit al cocainei, concluzionând că, având în vedere rezultatul determinărilor toxicologice precum şi al examinării clinice, inculpatul nu se afla sub influenţa substanţelor psihoactive. Această concluzie se sprijină pe valoarea scăzută a metabolitului cocainei depistat în sânge, coroborată cu datele din literatura de specialitate, precum şi rezultatul examinării clinice, care nu a constatat niciun element patologic specific consumului recent de cocaină. Or, această probă a stabilit, bazându-se şi pe rezultatul acestui buletin, şi pe cele constatate cu ocazia examenului clinic, că nu inculpatul nu se afla sub influenţa substanţelor psihoactive. Astfel, s-a considerat „că nu s-a dovedit dincolo de orice îndoială rezonabilă că inculpatul, la momentul conducerii autovehiculului, se afla sub influenţa substanţei psihoactive, dubiul urmând să profite acestuia, urmează a se dispune achitarea inculpatului, fapta săvârşită nefiind prevăzută de legea penală”.

Pe fondul unei practici neunitare, vom conchide prezenta lucrare cu o trecere în revistă a condiţiilor de tipicitate ale faptei prin prisma considerentelor expuse *supra*, întrucât elaborarea unei concluzii corecte porneşte de la identificarea corectă a situaţiei premise.

Contrar viziunii ICCJ exprimată prin Decizia 365/RC expusă *supra*, situaţia premisă a infracţiunii prevăzute de art. 336 Cod penal nu este „consumul anterior de substanţe psihoactive”, ci conducerea unui vehicul sub influenţa substanţelor psihoactive, adică preexistenţa unor stări situaţii în care se află subiectul activ de natură a altera poziţia sa psihică şi fizică şi de a crea o stare de pericol în activitatea de conducere a unui vehicul pe drumurile publice. Elementul material al laturii obiective a infracţiunii îl reprezintă acţiunea de conducere pe drumurile publice a unui vehicul de către o persoană care se află sub influenţa unor substanţe psihoactive. Urmarea imediată în cazul acestei infracţiuni constă în crearea unei stări de pericol pentru relaţiile sociale privind siguranţa circulaţiei pe drumurile publice, relaţii ocrotite prin norma de incriminare, iar legătura de cauzalitate rezultând *ex re*. Forma de vinovăţie cu care acţionează subiectul activ în cazul infracţiunii examinate este intenţia, cu ambele forme ale acesteia.

¹³ Decizia penală nr. 340/2022 pronunţată de Curtea de Apel Braşov la data de 09.05.2022

¹⁴ Sentinţa penală (definitivă prin neapelare) nr. 229/2023 pronunţată de Judecătoria Zărneşti la data de 29.06.2023

Totuși, chiar și mergând pe optica jurisprudențială citată anterior, se ridică problema vinovăției sub forma intenției în măsura în care subiectul activ, deși admite consumul de substanțe interzise, din probe rezultă că acesta a avut loc cu mult timp înainte de surprinderea în trafic. Se ridică întrebarea dacă subiectul activ, în lipsa unor modificări de ordin morfologic sau comportamental ar fi putut să realizeze că s-ar afla sub influența unor substanțe, dacă ar putea așadar îndeplini condiția laturii subiective.

Departate de noi gândul de a susține o teză a dezincriminării indirecte a faptei prevăzute de art. 336 alin (2) Cod penal, însă considerăm că, până la o dezlegare de drept, ori vreo intervenție a legiuitorului, instanțele trebuie să manifeste o grija sporită în administrarea probatoriului în cauze ce au ca obiect cercetarea unor infracțiuni prevăzute de art.336 alin. (2) Cod penal.

Deosebit de important de subliniat că legiuitorul nu sancționează conducerea după consum, ci conducerea sub influența substanțelor psihoactive, iar această stare trebuie probată în primul rând de un specialist toxicolog, printr-o expertiză medico-legală în acord cu normele metodologice citate anterior, această lucrare de specialitate constituind eșafodajul probator, care va fi completat de alte probe (declarație de consum, examinare clinică, etc.).

Așadar, există evident o distincție *fină* ce trebuie făcută de la caz la caz, nu mereu detecția unei substanțe psihoactive în corpul unei persoane determină și alterarea reflexelor necesare conducerii unui autoturism pe drumurile publice. Identificarea corectă a situației presupune solicitarea unui punct de vedere al unor specialiști, dar nu se limitează doar la acesta, formarea opiniei magistratului se face potrivit principiului *liberei aprecieri a probelor*, și deși importantă, opinia medicală nu trebuie să golească de conținut rolul magistratului.

REFERINȚE

- Foucault, M. (1997). *A supraveghea și a pedepsi*. Bucuresti: Humanitas.
- M.A. Hotca, M. G. (2013). *Infracțiuni prevăzute în legi speciale ed. a 3-a*. București: Ed. C.H. Beck,.
- Radu Bodea, B. B. (2018). *Drept penal. Partea specială*. Bucuresti: Hamangiu.
- Radu, A. (2021). *Infracțiunile rutiere. Comentarii, doctrina și jurisprudenta, Editia 2*. Bucuresti: Hamangiu.
- Bilanțul Curții de Apel Cluj pentru anul 2023
- Decizia Penală nr. 38/A din 9 martie 2011 pronunțată de Curtea de Apel Cluj
- Decizia CCR nr. 452/2021 din 29 iunie 2021 publicată în Monitorul Oficial nr. 1138 din 26 noiembrie 2021;
- Decizia CCR nr. 101/2019 din 28 februarie 2019 publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 405 din 23 mai 2019;
- Decizia CCR nr. 138/2017 din 14 martie 2017 publicată în Monitorul Oficial nr. 537 din 10 iulie 2017;
- Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 356/RC din 16.10.2020 disponibilă pe www.iccj.ro;

Decizia ICCJ nr. 48 din 9 iunie 2021 disponibilă pe www.iccj.ro/2021/07/16/decizia-nr-48-din-9-iunie-2021;

Decizia penală nr. 340/2022 pronunțată de Curtea de Apel Brașov la data de 09.05.2022

Sentița penală nr. 229/2023 pronunțată de Judecătoria Zărnești la data de 29.06.2023